

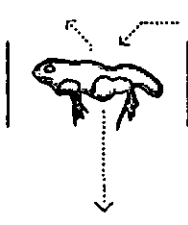
לשכת התכנון המחוזית
משרד הפנים-מחוז דרום
02.08.2013
נתקבל

קיבוץ גברעם - הרחבה קהילתית

תכנית מפורטת מס' 5/121/03/6

נספח פסולת לתוכנית

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965
משרד הפנים - מחוז הדרום
הוועדה המחוזית החליטה ביום: 20.8.13
לאשר את התכנית
איכות סביבה וחשאבי חים

- התכנית לא נקבעה טעונה אישור השר
- התכנית נקבעה טעונה אישור השר

אוגוסט 2010

15/9/13
תאריך
נייר הוועדה המחוזית

אמפיביו – ייעוץ, תכנון וניהול פרויקטים בתחומי איכות הסביבה ומשאבי מים
בית זיוה, רח' היסמין 1 (סמינר אפעל), ת.ד. 9108, רמת אפעל 52190
טלפון: 03-7369972, פקס: 03-7252774, נייד: 050-5770577, e-mail: office@amphibio.co.il

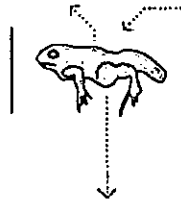
נספח הפסולת לתוכנית 5/121/03/6 - הרחבת קיבוץ גברעם, נערך על ידי "אמפיביו-איכות
סביבה", בהזמנת הקיבוץ.

להלן שמות צוות השותפים באמפיביו בהכנת הסקר:

עמית טל -	ניהול הפרויקט ועריכה
עידן אבידן -	כתיבת המסמך

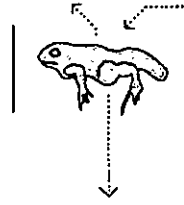
לכל השותפים והמסייעים תודה!
עמית טל

תוכן המסמך

עמוד	
1	1. רקע
1	2. אופן הטיפול הקיים בפסולות בישוב
1	2.1 פסולת ביתית להטמנה
1	2.2 פסולת ביתית למחזור
1	2.3 גזם ופסולת גושית
2	2.4 פסולת בניין
2	2.5 פסולת תעשייתית
2	3. המלצות להוראות התוכנית
2	3.1 פסולת ביתית למחזור
3	3.2 פסולת ביתית מעורבת להטמנה
3	3.3 פסולת מתעשייה, מסחר ותעשייה קלה
3	3.4 גזם, פסולת גושית ופסולת בניין משיפוצים
4	3.5 פסולת בניין מבנייה חדשה
4	3.6 פסולת מהאזור המשקי
4	3.7 אתר הפסולת הפיראטי
5-6	4. ניסוחים מוצעים להוראות התכנית

1. רקע

בקיבוץ גברעם מתגוררים כיום 300 תושבים ב-100 בתי אב. על פי תוכנית מס' 5/121/03/6 עתידה לגדול אוכלוסיית הקיבוץ מ-100 בתי אב כיום ל-450 לאחר סיום אכלוס שכונת ההרחבה ולבסס גידול זה, בעיקר על קליטת משפחות צעירות משפרות דיור לשכונת ההרחבה הקהילתית של הקיבוץ. אופי הבנייה החזויה בשכונה ובשאר חלקי הקיבוץ הינו בנייה צמודת קרקע מרווחת במגרשים של 400-500 מ"ר.

בהנחה שמרבית המשתכנים בהרחבת הקיבוץ יהיו משפחות צעירות, ניתן לקחת בחשבון גודל "משפחת תכן" של 4-3.5 נפשות למשק בית. במקרה של 4 נפשות לבית אב, אוכלוסיית הקיבוץ תגדל מ-300 תושבים כיום ל-1,700 תושבים לאחר סיום אכלוס שכונת ההרחבה.

במטרה להעריך את כמות הפסולת החזויה בקיבוץ גברעם נעזרנו נתוני יצור הפסולת של המועצה האזורית חוף אשקלון (נכון לשנת 2008 1.7 ק"ג לנפש ליום ולהערכתנו, נתון זה מייצג יותר מממוצע הפסולת ארצי העומד על 1.5 ק"ג ליום²¹).

לפי אומדן זה, ניתן להניח כי לאחר השלמת כל יעדי האכלוס של בקיבוץ ייוצרו בקיבוץ מידי שנה כ-1,055 טון פסולת ביתית מעורבת. נתון זה הינו גבוה יחסית, אולם להערכתנו הינו מייצג את פרופיל הפסולת העתידי של הקיבוץ.

2. אופן הטיפול הקיים בפסולות בישוב

2.1 פסולת ביתית להטמנה- מערך האצירה לפסולת ביתית בקיבוץ מבוסס על פחים טמוני קרקע בנפח 5 מ"ק, הפזורים ברחבי הקיבוץ. מערך זה הינו יעיל מבחינה כלכלית, אסטטי מאוד ומקובל על ידי התושבים. על כן איננו רואים לנכון להמליץ של שינויים מהותיים במערך הקיים.

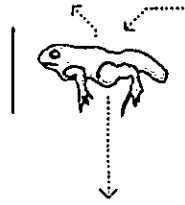
2.2 פסולת ביתית למחזור- בקיבוץ גברעם ישנו מרכז איסוף למחזור אחד בלבד באזור חדר האוכל. מרכז המחזור כולל: פח נייר מעורב 1.5 מ"ק, כלוב קרטון 21 מ"ק, כלוב לאיסוף מכלי בקבוק 8 מ"ק ומיכל לאיסוף סוללות.

2.3 גזם ופסולת גושית- מערך הגזם והפסולת הגושית מבוסס על פינות גזם הפזורות ברחבי הקיבוץ. הגזם נאסף על ידי חצרן הקיבוץ באמצעות טרטור ועגלה, מרוסק באתר בשטח הקיבוץ ומועברת לשימוש חוזר בגינון הציבורי. גזעים גדולים ומעט חומר מעוצה שאינו בר שימוש, מושלכים בבור גזם הממוקם, כ-300 מ' משטח הקיבוץ.

¹ הרכב הפסולת הביתית בישראל- סקר הפסולת הארצי (2006). בביצוע חברת שלדג, המשרד להגנת הסביבה, זמין באינטרנט:

http://www.sviva.gov.il/Enviroment/bin/en.jsp?enDisplay=view&enDispWho=index_pirsumim%5E1433&enDispWhat=object&enZone=pub_psolet&enPage=BlankPage&&redirect=1

² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, קובץ נתונים פיזיים (2007).

במסגרת המלצות להוראות התכנית, הוצע כי תפסק השלכת הגזם לבור הגזם ומרכיב זה יטופל ויפונה בהתאם לתקנים הסביבתיים המקובלים כיום, כמפורט בהמלצות להוראות התוכנית.

עפ"י סיכום שנערך בין הקיבוץ, המועצה המקומית וקק"ל בנושא אתר הפסולת הנ"ל, האתר נסגר וישוקם.

2.4 פסולת בניין - פסולת בניין לא מטופלת בשטח הקיבוץ אלא מועברת להטמנה באתרים מורשים במרחב גברעם (בעיקר לאתר ההטמנה "דודאים"). בשנים האחרונות כמעט ולא היתה בנייה חדשה בקיבוץ ועל כן מרכיב פסולת זה היה זניח בפרופיל הפסולת של הישוב. בשלבי הבנייה של השכונה החדשה, מתחם התיירות ואזור התעשייה עתידים להיווצר בגברעם כ- 25,500 טון פסולת בניין (לפי מפתח של 17 טון ל 100 מ"ר בנייה כבדה, עפ"י הסכם בין איגוד הקבלנים למשרד להגנת הסביבה, וכפי שסוכם בין המתכנן לנציג המשרד. מומלץ כי יוקם "מרכז לפינוי פסולת גושית" שיכלול שני תאים, האחד לגזם והשני לפסולת בניין משיפוצים ופסולת גושית.

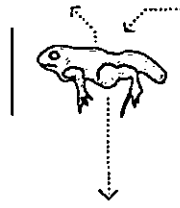
פסולת בניין שתיווצר בשלבי ההקמה של השכונה החדשה, שטח התיירות, התעשייה וכל בנייה חדשה בשטח התוכנית תפונה באופן ישיר לאתרים מוסדרים ולא תרוכז במפג"ש.

2.5 פסולת תעשייתית - מפעל מעטפות גברעם מעביר למעלה מ- 90% מפסולת הנייר הנוצרת בתחומו למחזור וזאת במסגרת אמנות ותקנים סביבתיים שהמפעל מחייב להם (תקן S9800 – תקן חברתי ופרויקט **Forest Stewardship Council - F.S.C** לשמירה על היערות). מפעל הגלילים, עמיקו טיוב, גם כן מעביר, שאריות פסולת נייר (שאריות חיתוך ובלאי) למפעלי מחזור.

3. המלצות להוראות התוכנית

על פי תוכניות המשרד להגנת הסביבה, במהלך העשור הקרוב יחול שינוי מהותי במערך האצירה והמחזור של פסולת ביתית בישראל. ניתן להניח כי שינוי זה יבוא לידי ביטוי בעיקר בהפרדת הפסולת במקור לשני זרמים – זרם רטוב הכולל את הרכיבים האורגניים בלבד וזרם יבש הכולל את כל שאר המרכיבים בפסולת. במסגרת המלצות המסמך, נעשה ניסיון לשכלל את מדיניות המחזור הקיימת (מוקדי איסוף למחזור) ואת מדיניות המשרד להגנת הסביבה לשנים הבאות (הפרדה במקור לשני זרמים).

התכנון המפורט של מוקדי האיסוף למחזור ומסתורי האשפה יעשה במסגרת התכנון המפורט (נספח הפיתוח לתוכנית) בתיאום עם איגוד הערים אשקלון לאיכות הסביבה ומחלקת תברואה במועצה.

3.1 פסולת ביתית למחזור

- א. ברחבי הקיבוץ הוותיק ובשכונת ההרחבה יפרסו מספר מוקדי איסוף למחזור בנקודות מרכזיות ומפגשי שבילים ודרכים, הכוללים בין היתר: מכלי אצירה לנייר, פלסטיק וטקסטיל.
- ב. מוקדי האיסוף יהיו במרחק של 250-300 מ' בין מוקד למוקד.
- ג. מיקומם של מוקדי האיסוף ייקבע לאורך צירי התנועה בשכונה במקומות נגישים לתנועת רכב פינוי, כך שמרחק ההליכה המרבי מהבית למרכז האיסוף לא יעלה על 150-170 מטרים.
- ד. בשני מוקדים מרכזיים (בשטח הקיבוץ הוותיק ובשטח שכונת ההרחבה) יוצבו בנוסף למיכלים הנדרשים, גם מיכלים לאיסוף קרטון בנפח מספק.
- ה. כל מרכז איסוף יצויד בתא סגור ובר נעילה לאיסוף פסולת רעילות כולל שמנים, ממיסים ודלקים.
- ו. פינוי כל אחד מרכיבי הפסולת יבוצע ע"י זכיון שיפנה אותה הישר למפעל מחזור מתאים.
- ז. בשני מוקדים מרכזיים (בשטח הקיבוץ הוותיק ובשטח שכונת ההרחבה) יוקם "מרכז איסוף יישובי" שיכלול מכלי אצירה לפסולת למחזור שצוינו לעיל כמו גם, ארון סגור על מנעול לאיסוף פסולת ביתית מסוכנת, מכולה 4.5 מ"ק לאיסוף פסולת אלקטרונית, ספסלים ופינות משחק מחומרים ממוחזרים ועוד.
- ח. הוראות מוצעות להיתרי בנייה למרכז האיסוף והקמתו יוגשו לאישור המשרד להגנת הסביבה ויעשו בשיתוף איגוף הערים אשקלון לאיכות הסביבה.
- ט. בשטח התיירות יוצבו מיכלים למחזור בדומה למיכלים שמוצבים בשאר שטח הקיבוץ, באתר מרכזי ונגיש לקהל הרחב.

3.2 פסולת ביתית מעורבת להטמנה

מרכיב הפסולת להטמנה ימשיך להיות מופרד במיכלי האצירה הקיימים ואלו המתוכננים בשכונת ההרחבה וכחלק ממערך האיסוף הקיים. הפסולת המעורבת תועבר להטמנה לאתר מוסדר על פי כל דין. בעבור השכונה החדשה, מערך האצירה לפסולת מעורבת להטמנה ישען על עגלות אשפה למספר בתי אב, עם תשתית להפרדה במקור (כמפורט בסעיף 3.1).

3.3 פסולת מתעשייה, מסחר ותעשייה קלה

- א. פסולת תעשייתית מסוכנת תפונה לרמת חובב בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה
- ב. במסגרת הבקשה להיתר הבנייה ורישיון העסק יבחן פרופיל הפסולת של העסק במבנה ויקבעו פעולות המחזור הנדרשות עבורו ומיכלי האצירה שיש להתקין באתר.
- ג. במסגרת תוכניות הפיתוח יוגדרו מסתורי האשפה ובסמיכות אליהם מוקדי המחזור.

3.4 גזם, פסולת גושית ופסולת בניין משיפוצים

- א. תופסק העברה של גזם לבור הגזם הסמוך לקיבוץ.
- ב. גזם פסולת בניין ופסולת גושית יפנו ויטופלו בהתאם להנחיות העדכניות ביותר של המשרד להגנת הסביבה.
- ג. מומלץ כי יוקם בקיבוץ מרכז לפינוי פסולת גושית (מפג"ש) כמקובל במקומות בישובים כפריים אחרים בארץ.
- ד. יש לסמן בשטח התוכנית את מיקום המפג"ש.
- ה. במפג"ש יותקנו תאים נפרדים לגזם ופסולת בניין ופסולת גושית.
- ו. גזם שאינו עובר שימוש חוזר ופסולת בניין משיפוצים שיווצרו בשטח התוכנית ירוכזו במפג"ש ויפנו מעת לעת במסגרת הסביבתית המקובלת.
- ז. בשטח המפג"ש תשמר רמת ניקיון נאותה ויותקנו אמצעים טכניים למניעת זיהום פסולת בשטח המפג"ש ובסביבתו.
- ח. תנאי למתן היתר בנייה למפג"ש יהיה תיאום ואישור איגוד הערים אשקלון לאיכות הסביבה ועם המשרד לאיכות הסביבה.
- ט. לא תותר קליטת פסולת בניין מבנייה חדשה במפג"ש. פסולת זו, תפונה ישירות לאתרים מוסדרים.

3.5 פסולת בניין מבנייה חדשה

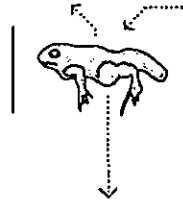
- א. פסולת זו תפונה לאתרים מוסדרים בלבד.
- ב. לא יותר פינוי וריכוז פסולת מבנייה חדשה במפג"ש.
- ג. תנאי למתן היתר בנייה למבנים בשטח התוכנית, יכלול התייחסות לנושא קליטת פסולת הבניין באתרים מוסדרים.

3.6 פסולת מאזור המשקי

- א. זבל בעלי חים יפונה לאתרי קומפוסט מאושרים או בכפוף להוראות המשרד להגנת הסביבה.
- ב. פסדים ירוכזו במכלי כילוי / פחים, יאוחסנו ויפנו בהתאם לתקנות והנחיות העדכניות ביותר של המשרד להגנת הסביבה.

3.7 אתר הפסולת הפיראטי

- א. יש להפסיק להעביר פסולת מכל סוג לאתר הסמוך לקיבוץ.
- ב. האתר ישוקם וייסגר בהתאם להנחיות ולהוראות המשרד להגנת הסביבה.

4. להלן ניסוחים מוצעים להוראות התוכנית

א. פסולת ביתית למחזור

- נספח הפיתוח של התוכנית יכלול הקצאת שטחים לתשתיות מחזור ויעשה בתיאום עם איגוד הערים לאיכות הסביבה.
- ברחבי הקיבוץ יתוכננו "מוקדי איסוף פסולת למחזור" במרחקים של 250-350 מ' בין מוקד למוקד.
- בשטח הקיבוץ הוותיק ושכונת ההרחבה ימוקמו שני מוקדי איסוף למחזור גדולים – יישוביים.
- בשטח המוקדים היישוביים, יוקצה אזור מראש למכלי אצירה לפסולת אלקטרונית ופסולת ביתית מסוכנת.
- במידה והרשות תקדם מערך הפרדה במקור לשני זרמים, בסמוך למיכלי האצירה הקיימים יוצבו מכלים לאיסוף פסולת ביתית אורגנית.

ב. פסולת למחזור מאזור התעשייה

- מומלץ להוסיף/לשנות בהוראות התוכנית בסעיפים 4.12 ו-6 כי "תנאי למתן היתר בנייה באזור התעשייה, המסחר, התיירות והתעשייה קלה ומלאכה, יהיה תיאום עם איגוד הערים אשקלון לאיכות הסביבה לנושא תשתיות נדרשות עבור פסולת ומחזור".
- מומלץ להוסיף ולהבהיר כי: לא יינתן היתר בנייה ללא פתרון מובנה לפסולת למחזור או פתרון פסולת אחר המוסכם על ידי המשרד להגנת הסביבה.

ג. פסולת חקלאית

- "פינוי זבל בעלי חיים ופסדים מהאזור המשקי, יעשה בהתאם להנחיות העדכניות ביותר של המשרד להגנת הסביבה ותוך דאגה כי לא יסב נזק לסביבה".

ד. גזם שאינו בר שימוש, פסולת גושית ופסולת בניין משיפוצים

- " פסולת גושית ופסולת בניין משיפוצים תרוכז במפג"ש ותפונה מעת לעת לאתרים מוסדרים בלבד.
- "גזם ירוסק במקור ו/או ירוכז במפג"ש ויפונה לאתרים מוסדרים בלבד .
- בשטח המפג"ש תשמר רמת תשמר ניקיון נאותה ויותקנו אמצעים למניעת זיהום פסולת בשטח המפג"ש ובסביבתו.
- תנאי למתן היתר בנייה למפג"ש יהיה תיאום עם איגוד ערים אשקלון לאיכות הסביבה ועם המשרד להגנת הסביבה.
- לא תותר קליטת פסולת בניין מבנייה חדשה במפג"ש. פסולת זו, תפונה ישירות לאתרים מוסדרים.

ה. פסולת בניין מבנייה חדשה

- בקשה להיתר בניה תכלול חישוב מוערך של כמות פסולת הבניין הצפויה עקב עבודות הבניה ואישור על פינוי הפסולת לאתר מאושר ומוסדר עפ"י כל דין. היתר אכלוס/הפעלה מותנה בהצגת אישורי פינוי כאמור התואמים לכמות שהוערכה".

ו. שיקום אתר הפסולת

אתר הפסולת אינו נמצא בתחום התכנית, אלא כ- 300 מטרים מזרחית לתכנית. אתר הפסולת נמצא בשטח יער בתכנית יער מפורטת- "יערות ושמורות גברעם", הנמצאת לפני מתן תוקף, לכן לא ניתן לכלול אותו בתוך הקו הכחול.

לפי סיכום שנערך בין קיבוץ גברעם, המועצה האזורית חוף אשקלון וקק"ל, שיקום האתר יבוצע ע"י קק"ל, עפ"י תכנית שיקום שתגובש ע"י קק"ל וצוות מקצועי מטעם המועצה האזורית. האתר כבר נסגר ע"י סוללת עפר וכיום מסייר בשטח פקח מטעם המועצה. שטח האתר מיועד לנטיעות. הסיכום ופירוט הפעולות שהוסכם ע"י הצדדים נמצא במכתב מועצה אזורית חוף אשקלון וסיכום הישיבה מתאריך 16/05/10, המצ"ב בנספח מס' 1.

נספח 1

החלטת מועצה אזורית חוף אשקלון ופרוטוקול

סיכום ישיבה - אתר פסולת פיראטי ביער

גברעם